

● همنام (رمان)

● جومپا لاهیری

● ترجمه امیرمهدی حقیقت

● نشر ماهی — چاپ سوم

● ۳۶۰ ص — ۳۳۰۰ تومان

۴۱۲

جومپا لاهیری در سال ۱۹۶۷ به دنیا آمده است. او یک نویسنده معاصر آمریکایی با اصلیت بنگالی است اسم اصلی وی Nilanjana Sudeshna می‌باشد. در مقاله مجله USA Today عنوان شده بود که یکی از مدیران مدرسه جومپا وقتی می‌بیند که نام اصلی و عمومی او خیلی بلند است از نام مستعار یا خصوصی وی یعنی جومپا استفاده می‌کند. خانم لاهیری برداشتی از این واقعه را در کتاب خود «همنام» مطرح می‌کند. خانم لاهیری در مصاحبه‌ای به این نکته اشاره کرده و گفته‌اند: «اکثر کسانی که در هند زندگی می‌کنند دارای دو نام هستند، یک نام رسمی و دیگر نام خصوصی. من همیشه می‌خواستم این موضوع را بیان کنم و رمان وسیله خوبی برای گسترش این دید و فضای مناسبی برای مطرح کردن آن بود. من هم مانند گوگول (شخصیت اصلی رمان همنام) به طور اتفاقی اسم خصوصی ام، نام رسمی و عمومی ام شد.» خانم لاهیری به کالج برنارد رفت و در سال ۱۹۸۹ در رشته ادبیات انگلیسی فارغ‌التحصیل شد. او در سال ۲۰۰۰ جایزه پولیتزر را برای مجموعه‌ای از سه داستان کوتاه به نام مترجم دردها دریافت کرد که اکثر این داستانهای کوتاه در رابطه با زندگی هندی — آمریکایی هاست و ویژگی زندگی آنها.

در اواخر قرن نوزدهم ژوزف پولیتزر به عنوان یکی از ژورنالیستهای برتر آمریکایی مشهور شد. او در مجارستان به دنیا آمده بود و در آمریکا زندگی می‌کرد. وصیت‌نامه او در سال ۱۹۰۴ بانه‌ای برای تأسیس جایزه پولیتزر به عنوان انگیزه‌ای برای دستیابی به برترینها و رسیدن به

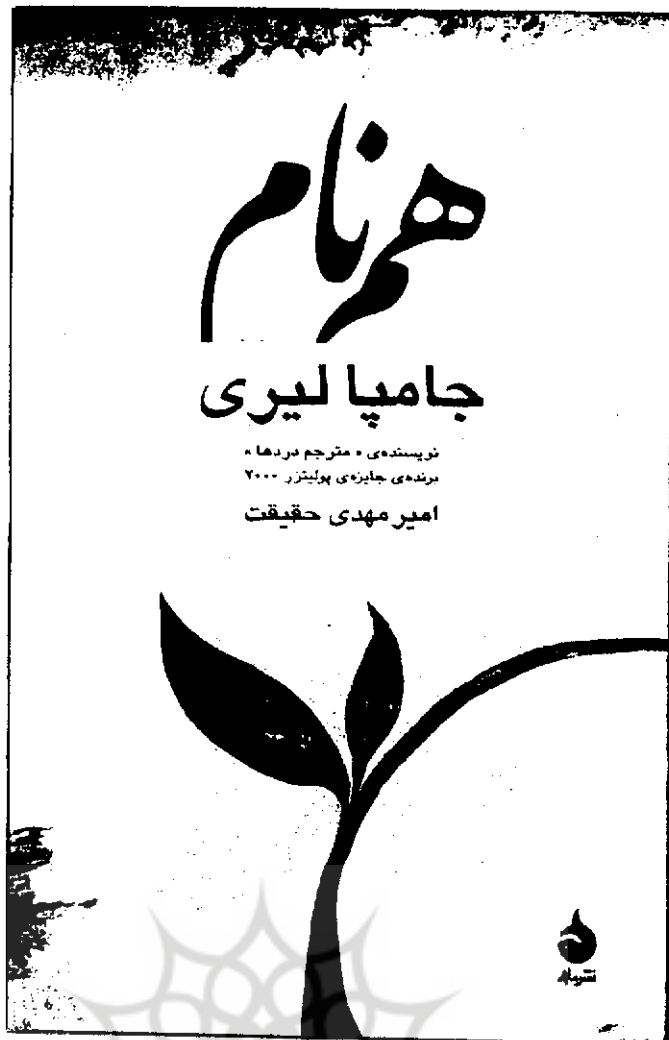

● جو میا لاهیری نویسنده همنام

کمال بود. پولیتزر ۴ جایزه برای روزنامه‌نگاری، ۴ جایزه برای ادبیات و تئاتر و ۱ جایزه برای آموزش تعیین کرد. در زمینه ادبیات و تئاتر این جایزه باید به یک رمان آمریکایی که درباره زندگی آمریکایی‌ها یا تاریخچه خدمات عمومی در مطبوعات آمریکا و یا نمایش آمریکایی که در نیویورک اجرا شده باشد، تعلق می‌گرفت. پولیتزر کمیته مشاورین ناظری را ایجاد کرد و وصیت کرد که این کمیته براساس صلاح دید خود قدرت حذف و تغییر و جای‌گزینی را داشته باشند این کمیته هم از سال ۱۹۱۷ که اعطای جوایز پولیتزر آغاز شد تعداد جوایز را به بیست و یک جایزه افزایش دادند و جوایزی را برای رشته‌های عکاسی و موسیقی و شعر و... با وفادار ماندن به وصیت پولیتزر، در نظر گرفتند و افزودند.

این جایزه آوریل هر سال توسط رئیس دانشگاه کلمبیا به برندگان اعطا می‌شود و برندگان جوایز به طور رسمی از طریق دانشگاه کلمبیا معرفی می‌شوند. که این افتخار در سال ۲۰۰۰ نصیب خانم لاهیری شد. دومین کتاب ایشان و اولین رمانشان به نام «همنام» در سال ۲۰۰۳ منتشر شد که این کتاب هم اکنون به فارسی ترجمه شده است. فیلمی هم براساس این کتاب به کارگردانی Mira Nair و هنرمندی Tabu Kalpenn - Irfan Khan ساخته شده است.

همنام سرگذشت یک خانواده مهاجر هندی است در آمریکا. پدر خانواده ظاهراً در پی یک اتفاق اما عملاً به دلایلی مشابه آنچه در بسیاری از جوانان جهان سوم سراغ داریم، سرزمین آبا و

اجدادی را ترک کرده و به امید کسب آنچه در وطن دست نیافتنی می‌نماید به زندگی در سرزمینی بیگانه تن در می‌دهد. اما این بیگانگی فقط به خیابانها و همسایه‌ها محدود نیست، او با جزء جزء این زندگی بیگانه است. با غم‌هایش، شادی‌هایش و حتی لذت‌هایش نیز بیگانه است. پس گریزان از اینهمه غریبگی به ساختن وطنی کوچک، به کوچکی یک خانه مصمم می‌شود و در سفری کوتاه به هند، بانوی این خانه را نیز به همراه می‌آورد. اما مشکلات با تولد عضو جدید خانواده شکل جدی‌تری به خود می‌گیرد چراکه لوح پاک ضمیر نو رسیده خیلی زود نقش و نگار فرهنگ میزبان را به حکاکی‌های سنتی والدین ترجیح می‌دهد، چراکه نه خبری از آن ریشه‌های عمیق عاطفی است و نه اصولاً منطق قدرتمندی تلاشهای برخاسته از تعصبات ملی و آیینی والدین را پشتیبانی می‌کند. از طرف دیگر فرهنگ میزبان از همان جزئی‌ترین و ابتدایی‌ترین تصمیم‌گیری‌ها راه را برای انتخابی به تمام معنا آزاد و عاری از هرگونه رهایی از باقی مانده قید و بندهای سنتی خانواده سود می‌جوید.

به هر روی دغدغه اصلی نویسنده به تصویر کشیدن بر خورد دو ابر فرهنگ است با بارهای متضاد که طبعاً رعد و برق و صاعقه به دنبال دارد؛ به تصویر کشیدن در پنجه انداختن دو روش متفاوت زندگی؛ یکی با ریشه‌های عمیق تاریخی و قابلیت‌ها و شایستگی‌هایی منحصر به فرد و دیگری اگر چه نو پا بنا شده بر پایه اصول پیشرفته حقوق بشر و آزادی بی‌قید و شرط انسان در

انتخاب حتی به قیمت خطا و شکست. ولی نکته قابل توجه اینجاست که سبک اول از سوی یک خانواده متعصب و سنتی حمایت می‌شود و دومی از سوی یک جامعه با تمام توانایی‌ها و جذابیت‌های بی‌حد و حصرش.

اگر چه نمای ظاهری رمان همان طور که از عنوانش نیز برمی‌آید عرصه کشمکشهای فکری پسر خانواده است که ظاهراً برحسب چند اتفاق صاحب نامی غیرمعمول و عجیب شده که در تمام طول داستان موجبات آزارش را فراهم می‌آورد ولی با نگاهی دقیق‌تر می‌توان ریشه همین اتفاقات و عواقب مشکل‌سازش را در همان تضادهای دو فرهنگ متفاوت یافت که ناچار به همزیستی شده‌اند و شرح این تقابل و تعامل همان چیزی است که توجه نویسنده را به خود معطوف داشته است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

رتال جامع علوم انسانی

منتشر شد:

سفرنامه فوروکوا

(عضو هیات اجرایی نخستین سفارت ژاپن به ایران در دوره قاجار)

ترجمه

دکتر هاشم رجبزاده - کینیجی نه‌اورا

انتشارات انجمن آثار و مفاخر فرهنگی - تهران - خیابان ولی‌عصر - پل امیربهدادر

خیابان سرگرد بشیری (بوعلی) شماره ۱۰۰ تلفن ۳ - ۵۳۷۴۵۳۱ فاکس ۵۳۷۴۵۳۰